

ТРИ ЦЕНТИ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

П'ЯТЬ ЦЕНТИ

ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ

ТЕЛ. „СВОБОДА“

ВЕРГЕН 4-0287

— ТЕЛ. У. Н. СОУЗУ

ВЕРГЕН 4-1016

4-0807

THREE CENTS

IN THE UNITED STATES

OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОБІР НОВИХ РЕКРУТІВ ПІЧНЕТЬСЯ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ

Двомісячні вакації в поборі нових рекрутів кінчаються біжучого тижня і негайно після Дня Праці пічнеться нова бранка. На підставі закону, ухваленого в червні, будуть брати до війська молодь у віці 19—29 літ. На вересень призначений контингент нового рекрута на 25,000 людей. Закон дозволяє відложити військову службу для таких чотирьох категорій: учителів колегій і університетів; робітників при будові домів; робітників у критичних підприємствах; транспортних робітників. Батьки мають право до відложення служби безогляду на заняття. Із унів лише студенти медицини, дентистики, ветеринарії і остеопатії мають право жадати відложення служби. Молодь, що покінчила 18 літ життя має обов'язок реєструватися до побору, однак її не будуть брати до війська, поки не покінчать 19 літ життя. Теперішній поборовий закон вигасає з днем 31 березня 1947, а після може прийти закон в зміненим виді.

ЧОРНИЙ РИНОК НА ВЖИВАНІ АВТА В 14 СТЕЙТАХ

У місцевості Лісвил, у стейті Савт Каролайна, найшли агенти Бюро Адміністрації Цін осередок чорного ринку на вживані авта, який мав розгалуження в 14 стейтах. Арештовано шість торговців, які заробляли на перепродажі авт \$50,000,000. Вони скуповували старі авта і при перепродажі брали двічі вищу ціну від той, яку назначив уряд. Кара, передбачена законом за таке переступство виносить один рік тюрми і \$5,000 гривни.

УЖИВАЮТЬ РАДАР: ДО ВІДКРИТТЯ НАФТОВИХ ДЖЕРЕЛ

Стандарт Ойл Компані оф Нью Джерсі вислала виправу на море коло островів Багама, щоб там просліди можливість експлуатувати нові нафтові джерела, які лежать під дном моря. При дослідженні вживають радар, оцього славного винаходу, який вчасі війни був помічний при відкриванні віддалі ворожих літаків, кораблів і при ствердженню положення летунських майданів. Нури, які спускаються на дно моря при помочи великого дзвона, беруть зі собою радар і стверджують, чи скали на дні моря насичені нафтою. Коли так, тоді пробують там вертїти за нафтою.

ВОЄННІ ПЛОЩІ ПЕРЕЙДУТЬ НА ВЛАСНІСТЬ СТЕЙТІВ

Поля й площі, які за час війни федеральний уряд закупили для різних воєнних цілей, а які після війни показалися непотрібними для уряду, перейдуть безплатно на власність стейтів для виховних і освітніх цілей. Таке рішення оприлюднив дючий Генеральний Прокуратор Дж. Гаверд Мек Грат. Досі цими реальностями завідувала Адміністрація Воєнних Маєтків. Вартість площ оцінюють на \$13,850,000. Єдину реальність, яка не перейде на власність стейту, а це так зване Гроове Поле ч. 1 в Глендейл, у стейті Аризона; приворюють для вжитку Американського Інституту для Чужинної Торговлі.

ВІДПАДКИ З АТОМОВОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ РАТУНКУ ДИТИНИ

Три останні дози з відпадків атомового матеріалу, вживаного при виробі бомби, передала влада шпиталеві в Бостоні, щоб ратувати трілітну дитину від смерті. Дівчинка Дженіс Москел сербула фосфорний розчин переповнений радіоактивністю після того, як лікарі перелили в нею свіжу кров, щоб ратувати від смерті з причини недуги нирок. Розчин приготовано в університеті Іліной. Лікарі кажуть, що аж після трьох тижнів можна буде ствердити, наскільки новий лік поміг дитині.

ТРУДНОЩІ В НАЗНАЧЕННІ ЦІНИ НА МЯСО

Непорозуміння припинюють оголошення нових цін збоку Бюро Адміністрації Цін. Секретаріат рільництва хотів би наложити такі ціни, щоб фермерам оплатилося годувати худобу і продавати її різникам, а не ратуватися продажом на чорний ринок; знову від міських і робітничих організацій напливають протести проти високої підвишки. Офіс Адміністрації Цін заповів, що ціни на мясо будуть настановлені з днем 9 вересня.

Федеральний Суд у Нью Йорку відкинув жалобу власників домів, щоб їм вільно було піднести ціни мешканцям на 15% і тому Бюро Адміністрації Цін затримає ціни на комірне такі самі, які були вчасі війни.

ДОКАЗИ ПРИЯЗНИ МІЖ АМЕРИКОЮ І СОВЕТАМИ

Советська амбасида у Вашингтоні оприлюднює у своїм бюлетені, що в Москві відбувається змагання в грі в шахи між американськими й советськими шахістами. Бюлетень каже, що це причиниться до порозуміння між народом советським і американським.

Україна не є незалежною державою; чистку переводить Москва—твердить Нью Йорк Таймс

Нью Йорк Таймс, найбільший і найповажніший часопис Злучених Держав, голос якого часто вважається голосом Вашингтону, в своєму виданні з 27. серпня приносить першу редакційну статтю на тему „винування Мануйльського проти Греції. Розглянувши причини і цілі виступу представника советської України, які вважає далішим виявом російського імперіалізму на Балкан та Дарданелі з одного боку, а типовим советським тактичним маневром, щоб відтягнути увагу від інших подій з другого, газета аналізує становище самої України в Советському Союзі та її теперішню роллю в міжнародній політиці. Редакційна стаття вважає, що чим швидше Мануйльський свої обвинувачення видвинув і чим швидше будеться їх розглядати, тим краще, бо „обвинувачення (Мануйльського проти Греції) зачіпають одну інтересну і основну проблему“. Нью Йорк Таймс твердить: Держав як члена з правом голосу, то сьогодні є більше сумніву, чим колинебудь, чи ця держава є в стані виконати зобов'язання Чартру Об'єднаних Держав. Бо хоча советська конституція гарантує їй право входить в безпосередні зносини з закордонними державами та заключати з ними договори і обмінювати дипломатичних і консульських представників, то ця сама конституція зберігає спеціально для найвищих органів Советського Союзу не тільки репрезентацію. Союзу в міжнародних зносинах та заключування і ратифікацію договорів, але також встановлювання генеральної процедури в обохліх взаєминах між советськими республіками та закордонними державами. Коротко, Україна не є незалежною державою, а тільки суб'єктом до наказів Москви, як це тепер знова виказує переводжувану Московою масова чистка її (українського) уряду. Виступ Мануйльського був справді на часі, щоб нарішті відкрити світові очі на положення, але не Греції, тільки самої України.

ЗАРУБІН, ЗВІЛЬНЕНИЙ ВІД ЗАКИДІВ ШПИГУНСТВА В КАНАДІ, ЗАПРОПОНОВАНИЙ НА СОВЕТСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В ЛОНДОНІ

Советський Союз запропонував бувшого свого міністра в Канаді Георгія Зарубіна на свого представника в Англії на місце Фьодора Гусева, що був іменований заступником советського міністра закордонних справ, на місце „вищеного“ Литвінова. Зарубін виїхав з Канади ще в грудні минулого року і проти нього велось слідство у відомій шпигунській афері, але канадський прем'єр, Мекензі Кінг, після публікації документів в цій справі, заявив, що Зарубін звільнений від закиду участі в шпигунстві. Імя Зарубіна, як кандидата на советського амбасадора в Лондоні, зрадив советський делегат на Мирову Конференцію в Парижі, бо речник британського міністерства закордонних справ „з причини дипломатичної чемності“ не хотів його вивити. Він тільки заявив, що советську пропозицію одержано та що її розглядається.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ ПОМОГЛИ ТІТОВИ НА ДОРОЗІ ДО ДИКТАТУРИ

Теперішній диктатор Югославії, маршал Брозович-Тіто, дістався до влади при допомозі американських комуністів, як про це заговорив конгресмен Джан Ранкін з Мисисіпі, голова Комітету для Неамериканських Затій. Деякі ньюйорські щоденники розписуються широко про цю справу і вносять подробиці цієї допомоги. Вони твердять, що колишній Злучений Американсько-Еспанський Допомоговий Комітет займався пересиланням фондів для підтримки комуністів у боротьбі проти ген. Франка в Еспанії. Коли Тіто, який боровся по стороні комуністів, утік до Франції, тоді цей комітет розбився на дві організації, і новий Спільний Комітет для Протифашистських Утікачів став до праці для підтримки Тіта. Цей комітет поміг йому перебратися до Югославії, повести акцію проти підтримки сербських повстанців ген. Дражі Михайловича а потім дати йому відповідну матеріальну поміч на дорозі до диктатури. Комітет, для замалювання очей, приєднав для акції визначних американців, а допомогові гроші вислав на комуністичні цілі. — Бувши президент Гувер у розмові з кореспондентами в Сан Маріно, в Каліфорнії, сказав, що американські фонди через організацію УНРРА йшли на утримання голодного населення в Югославії, а Тіто тимчасом створив армію з 750,000 людей для боротьби проти Аліантів, замість ужити людей до праці для відбудови зруйнованого краю. Тому Гувер радить застановити дальшу висилку допомогових матеріалів, доки в Югославії не буде вільних виборів.

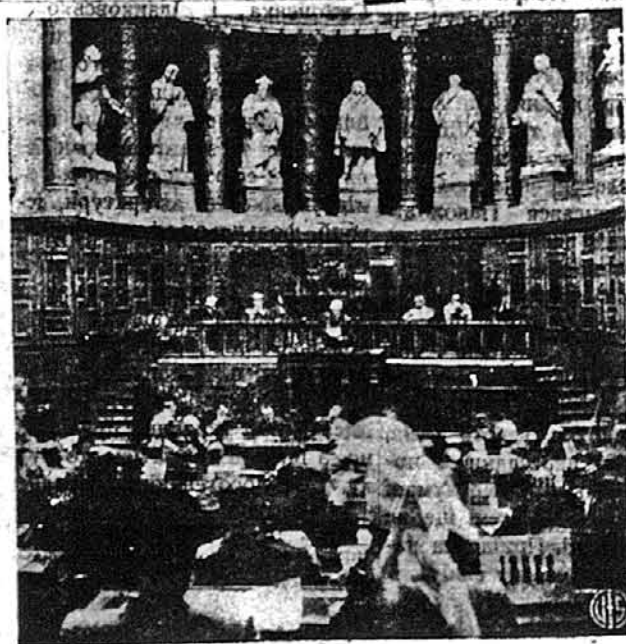
СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УЧИТЕЛІВ

Після дуже оживленої дискусії на міжнародній конференції учителів, що відбувається в Ендикат, у стейті Нью Йорку, запад рішення заложити всесвітнє учительське товариство, хоч не дійшло ще до згоди, як у подробицях це товариство має працювати. Головні труднощі вийшли при обговоренню постанов статута, як перевести вибори до уряду товариства. Справа тому натрапила на труднощі, бо з трицяти країн, які вислали делегатів на конференцію, кожна хоче мати відповідне число членів управи товариства.

ШПИГИ НЕ ПОВІДОМЛЯЮТЬ АМБАСАДОРА ПРО СВОЮ РОБОТУ

Свіжо іменований Джордж Н. Зарубін, советський амбасадор до Великої Британії, який перед тим був амбасадором до Канади, не знав, що діється в його амбасаді, як це виходить з протоколів слідчої комісії в Отаві, оголошених тепер друком. Берт Анדרус вашингтонський кореспондент газети Нью Йорк Геральд Трибун, після переглянення цих протоколів стверджує, що Заботін, голова шпигунського бюро в будинку амбасаді, мав гострий наказ вести шпигунське діло і нічим не зраджуватися про це перед амбасадором.

На підставі такого правила канадського Королівського Комісія звільнила советського амбасадора від усякої відповідальності за шпигунство, велене в будинку амбасаді.

КАРТИНА З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ. Статуї найбільших французьких політиків, що їх бачимо нагорі, споглядають на представників 21 держави, що зібрались в Парижі в Люксембурзькій Палаті, щоб зачати творити нову епоху в історії людства, замирюючи його, а елімінуючи війну.

Покищо мало надії, щоб їм вдалось це досягнути.

НОВІ ВИСТУПИ ЮГОСЛАВІЇ ПРОТИ АМЕРИКИ ТА АНГЛІЇ

Щоб забезпечитись перед дальшими югославськими провокаціями, командування американської армії в Європі рішило, що на лінії Австрія-Італія (Відень-Удіне) курсуватимуть тепер повно озброєні чотиромоторові „літаючі фортеці“, а не безборонні транспортні літаки.

З американського урядового боку потверджено, що уряд Югославії виповнив в означеному часі домагання американського ультимату, проте уряд Злучених Держав застеріг собі право дальшої акції в цій справі перед Об'єднаними Державами. Але в тому самому часі, як югославський уряд звільнив інтернованих залого і пасажирів збитого американського літака та пообіцяв похоронити з найвищими військовими почесностями погиблих в цьому акциденті американських летунів, югославський міністер інформації виступив знова з обвинуваченнями проти Англії і Америки, закидаючи їм постійне нарушування югославської території в розвідних цілях. Югославська преса друкує великі статті з тими самими обвинуваченнями. Московська „Правда“ зі свого боку виступила в обороні югославських провокацій, називаючи американський ультимат „безприкладно імперітентним“.

АВСТРАЛІЯ В ОБОРОНІ ПЕРЕМОЖЕНИХ ДЕРЖАВ

Австралійський представник на Мировій Конференції поширив свою оборону прав малих держав ще й на оборону держав переможених. На засіданні економічної комісії для мирових договорів він домагався, щоб справу відшкодувань оперті на здорові бази та щоб після підписання договорів ця справа була під постійною контролю окремої міжсоюзної комісії. Це знова вивело з рівноваги Молотова, з виступ австралійського представника він назвав „загрозою для мира“ та для єдності союзників.

СОВЕТИ НЕ МАЮТЬ ШАСТЯ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

На сені комісії Мирової Конференції до справ політичних і територіальних перепало більшістю 9:4 голосів советське намагання зачислити Болгарію до т. зв. співвоюючих країн, як це призначено Італії. Молотов, що належить до тих, які проекти договорів виготовляли, був змушений сам голосувати проти своїх сателітів, а югославський представник заявив, що „голосування не йде правим шляхом“. Мануйльський не мав шастя в намаганнях відкинути австралійську пропозицію щодо гарантії повних прав національних та релігійних меншин. Політична і територіальна комісія повільно продовжувала свої наради щодо проекту договору з Італією. Югославія домагється від Італії 1,300,000,000 доларів воєнного відшкодування.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ

Британський уряд вирішив почати в Лондоні дня 9 вересня конференцію в справі Палестини. В Лондоні заявляють, що британський уряд з метою недопустити до розвитку конференції, погодиться на участь в ній та на приїзд до Лондону ерусалимського муфті Гай Амін-ель Гусейні та заарештованих свого часу жидівських сіоністичних провідників.

ТУРБОТИ БРИТАНСЬКОГО УРЯДУ

Крім палестинської „болячки“ та нерозв'язаної проблеми Індії, до-власних закордонно-політичних турбот британського уряду належить теж ревізія та відновлення договору з Єгиптом. З Каїро, Єгипет, повідомляють, що підчас святкування річниці англо-єгипетського договору з 1936 р., який теоретично закінчив британське панування в Єгипті, та річницю якого обходиться як велике національне свято, цього року перший раз і „через помилку“ був прийнятий теж британський представник. Британсько-єгипетські переговори над відновленням договору стали на „мертвій точці“ і це було причиною одноденної конференції британського прем'єра Етлі з його міністром закордонних справ Бевином.

МОСКВА ОБВИНУВАЄ ГОЛЯНДІЮ

Московська „Правда“ видиває обвинувачення проти голяндського уряду, що він, мовляв, не допускає до репатріації советських громадян. Совети відставили до Голяндії 36,581 голяндців, а в заміну за них дістали від Голяндії тільки 248 своїх громадян, хоча — як твердить „Правда“ — після війни їх було в Голяндії багато тисяч. Советський уряд обвинувачує Голяндію, що це вона сама відмовляє соетських громадян від повороту „на родину“.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ДУМАЮТЬ „АПЕЛЮВАТИ ДО СВІТА“

Ген. Чоу-ен-лай, головний представник китайських большевиків до переговорів, заявив, що китайські комуністи „апелюватимуть до світа“, якщо Злучені Держави добровільно не змінять своєї політики в Китаю.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. RRvant 9-0582

ПОДПИШКА		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкове число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською Частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩЕ ПРО ЧЕРВОНІХ АНТИСЕМІТІВ

В Америці ще далі є поважне число лібералів, що хоч дивляться уже критичнішим оком на советський режим, то проте постійно далі повторюють, що в Сове́тах є це добре й похвальне, що там нема антисемітизму, та що уряд розвивав національні питання. Таке повторює ще досі навіть така людина як пані Еліно́р Рузвельт, що то тепер побивається в пресі й на терені Об'єднаних Держав за гарантію в усіх краях основних свобод та ставить гідність і свободу людини на першому місці. Як є в Сове́тах з антисемітизмом, про це писалося у нас не раз, між іншим вияснено це недавно в статтях "Під облудною маскою оборонців" і "Найжорстокіша тюрма для жидів". Там виказано, що співатори і співвиконавці злочинів над жидами в останніх десятих літ сидять у Кремлі. Там теж повторено слова жидівського рабина Шульця, що "це найбільший обман в історії", що "Росія є добра для жидів, що країна Сталіна є раєм для гноблених". Тепер додамо до цього ще дещо.

Жидівський Джойнт Дистрибушен Коміті, а теж і Інститут оф Джуїш Аферс, обрховують, що вчасі між 1939 і 1941 роком советська влада вивезла до Росії з Польщі коло 600,000 жидів, з яких остали тільки десятки тисяч, що втікають з Сове́тів. Знов юдейський жидівський "Форветс" питає, що сталося з 300,000 жидами в Басарабії. Басарабський жид, що чудом врятувався, відповідає на це питання. Він описує, як до Басарабії прийшли советські війська, та зараз посписували всіх сіоністів, рабів, тощо, а хто не зареєструвався, цього зараз арештували і вивозили на Сибір. В листопаді 1939 року наказала советська влада тисячам жидів переселитись в глиб Росії, зокрема сіоністам і ортодоксальним жидам. Тільки за три місяці виселили з Басарабії до 60,000 жидів. Як Гітлер пішов проти Сталіна, то з'явився Басарабію, застав там з 300,000 жидів уже тільки до 80,000, бо, як пише очевидець, понад 200,000 жидів "вратувала була советська влада своїми примусовими евакуаціями". Та тепер уже відоме, пише далі цей жид, що з тих 200 тисяч "вратованих" остало при житті не більше як 25 тисяч.

Що ж сталося з рештою? — питає цей жид. І відповідає тим жидом в Америці, що походять з Басарабії й мають рідних між тими "вратованими", що би не жили лізюями, що ті люди "вратовані". Думати, що вони вратовані, пише він, було б "самобманом, що рівняється злочинності". Сам він був свідком, як тих жидів лізюдовано, бо був в концентраційних таборах Узбекстану, де сам бачив, як упродовж п'яти тижнів з 4,000 уміщених там згинув до 500 дорослих і до 150 дітей, а разом у Сове́тах згинув до подібний спосіб, на думку цього жиди, до пів мільона жидів.

Ось так виглядає у практиці большевицький міт про вилідування антисемітизму в Сове́тах. Антисемітом і погромщиком є там, як бачимо, сам уряд, Кремль.

УКРАЇНА НА ШАФОТІ

Намісник кремлівського ката "легіювничина", "контре-в Україні, Микита Хрущев, волюцією", але сьогодні на офіційно повідомив про те, що всі бачили і знали: Україна на шафоті і масова екзекуція виконується. Хрущев говорив насамперед про комуністичну партію, бо й вона ще тільки в Советському Союзі до деякої міри числяться; не партійні — це худоба, призначена згори на заріз, якщо їх тяглова сила вже непотрібна, або якнебудь виникає від тигнення советського вола з точно означеному напрямку. Згідно з повідомленням Хрущева, протягом останнього півтора року "вичищено" в Україні більше половини партійних керівників, а в деяких областях і районах кількість "вичищених" добігає до 90 відсотків. За причину чистки подається "ідеологічні ухили", "відроджування українських націоналістично-буржуазних" ідей, "прославляння українського минулого" і т. п. З цього виходить ясно, що чистка в партії охопила виключно український елемент, а що його там в пересічному більше 50 процентів не було, то ясно, що з комуністичної партії власне вичищено все, що мало будь-який зв'язок з українством, не тільки духово, але теж тільки своїм походженням. На показ залишено ще тільки кількох мануальських.

Аналіз подій в Україні під час і, головню, після війни доводить до тих самих висновків, до яких український загаль, прийшов був уже в перших роках большевизму, яких не легко второпати здоровим глуздом чужинцеві, що не орієнтується в советській дійсності, або залізничний, що завдає собі труду та їх пізнати, та яких ще не бачать теж деякі нечисленні тулополюбці, насамперед далеко від батьківщини, що якнебудь попали під вплив чужих кремлівських наймитів, або своїх продажних яничарів, яких сьогодні вже можна почислити на пальцях.

Сьогоднішня, масова чистка в Україні це точне повторення подібної чистки перед десяти років після т. зв. української. Тоді і сьогодні безпосередньою причиною чистки була московська провокація, а цілком завжди захищається та сама повне знищення українського народу, без огляду на його політичні переконання, чи партійну приналежність. Справа цілком ясна, бо большевизм — це ж фашизм, скрайній російський націоналізм і його керівники здають собі справу, що від українця годі сподіватись відданості справі фашизму, чи російського націоналізму, якби він до них не примазувався. Колись, злочини поповнювали над українським народом большевиками можна ще було прикривати

Важко гнути спину перед деспотом

Приходиться не раз чути в розмовах: Як це можливо, щоб представники свободобольних народів так легко гнули спину перед советським деспотом? Таким питанням займається теж Лодвел Дені, паризький кореспондент газет синдикату Скрипс-Гаверд.

Дені, переповідаючи свої помічання з голосування на конференції сателітів Москви, а це Україна, Білорусія, Польща, Югославія й Чехословаччина, твердить, що при голосуванні не раз важко приходиться делегатам цих країн зорієнтуватися, чого саме Москва хоче. Коли є час обговорити справу наперед, то при голосуванні делегатів советського блоку слідна гармонія. Однак, коли не раз Молотов змінить своє попереднє становище без порозуміння з сателітами, то вони не раз голосують в протилежному напрямі і виставляють себе на посміховище. Кореспондент не все сповідають свій про таке замішання, але бувають і такі випадки і не раз в урядових протоколах конференції треба записувати голосування советського блоку відмінно від цього, як воно справді було. Очевидно, це роблять на жадання Советів, як самозрозуміле, для виправлення помилок.

Та одне діло справляти повою, признано їй відповідну роль московського слуги на міжнародному терені і за одним разом спечено дві печені: закордоном, підбираючи собі собачо-вірних слуг типу араліка Мануїльського, Москва каламутить його руками міжнародну політичну воду, компримуючи разом добре ім'я України та спихаючи на неї відповідальність за свої злочини і бешкет в міжнародному житті. Внутрі країни ж большевицька провокація, як виходить, теж мала свої наслідки. Облуда з "незалежною державою" могла вплинути на найву українську душу на рідних землях, як і вплинула на деякі нечисленні запоморочені голови закордоном. Твердження, що ірричності нової чистки є відроджування ідей Грушевського, говорять виразно в чому діло. Москва провокаційно дмухнула "свійми по-втрим" з облудною "самостійною державою" і зараз одним помахом свого катівського серпа відтяла всі ті наївні голови, що, можливо, були виставили на те, щоб цього повітря вдихнути. Бо як довго існує московська сила, так довго всякі, навіть найбільш невинні думки про будьяку свободу для України, "про будьяке, "якось то буде" і про саме тільки рабське, але спокійне життя залишаться справді тільки мріями відрізаної голови.

Україна спливає кровю. Як-що вичищено за "націоналістично-буржуазні" українські ідеї більше чим половину партійних керівників, то можна собі уявити, які розміри прийняла чистка серед партійних низів, не говорячи вже про неспартійних. Перед зовнішнім світом Москва показує одну правду: в Україні при владі є комуністична партія. Якщо більшість навіть панівної партії є проти існуючого ладу і виразно за ідеями Грушевського — першого президента Української Народної Республіки, яку знищала червона Москва, то висновок ясний: на підставі Атлантийського Чарту і чарту Об'єднаних Держав, підписаного теж Советською Росією, міжнародним порядком в Україні треба встановити таку владу, яка відповідала б волі і бажанням українського народу, як одного з головних учасників боротьби проти Німеччини та її сателітів. Чому світ мовчить, чому дозволяє безкарно топтати права, які вибором такими великими жертвами, чому спокійно придивляється, як червоноий Гітлер вірзує великий український народ? Світе ти-хий, краю милий...

Бенеша, виголошена на конгресі чеськословацьких письменників в Празі 19. липня. Колиб промови Бенеша помістити поміж творами давніх латинських або грецьких письменників, то можнаб легко прирівняти її до промов таких промовців старини, як Цицерон або Демостен. Шкода, що світова преса не звернула належної уваги на цю промову, хоч вона була виголошена майже безпосередньо перед виїздом Бенеша на його конференцію зі Сталіном до Москви. Може Бенеш і мав на увазі, щоб дати Сталінові лекцію про настрій в Чехословацькій Республіці, коли саме за тему промови вибрав собі знайомі безмежної свободи. Тому, що в тому часі в Празі настановлено комуніста прем'єром Чехословацьчини. Бенеш остеріг письменників перед "надмірним почитанням держави і його організації".

А ще замітніші його вислов про моральну сторону боротьби. "Щі, що змагають до цього, щоб досягнути силою свободу, не мають права присвоювати собі самим свободи. Коли політична свобода стане загрозом самої для себе, тоді можна її обмежити лише до деяких границь і на якийсь час" — казав Бенеш. Потім ужив таких замітних порівнянь: ніяке мистецтво не може існувати без свободи і воно не зможе досягнути своїх цілей без можливості свободного вияву. Послідовно, література й мистецтво є заборонами нестатковості людської свободи. Письменник мусить бути передусім безсторонним-об'єктивним у своїх поглядах, інакше він не буде всім сповнитим своє завдання, а це підтримати моральну боротьбу в самій людській суспільстві.

"Письменник може належати до якоїсь партії, як і інший громадянин, однак він не сміє забувати, що його завданням в прилюдному житті є стати поміж усіх партій і відкидати чисто політичне питання демократії. Демократія я розумію як систему в економічному й суспільному значінні. В цьому значінні демократія в теперішніх часах є високо революційна. Однак я противний тому, щоб у політиці обожати державу і її органи. Ні держава ні суспільність не є і не можуть бути свого роду святощами-фетишом, щоб стати паном над людиною. Конечним є, щоб у політиці, а зокрема в політичній термінології, уживати більше ясності й точності. Війна й політична боротьба перед і після війни принесли замішання у таких словах, як "демократія", "свобода", "людність", "революція", "єдність", "реакція", "політична партія" й інших. Коли ви хочете, щоб прилюдне життя було віртуозною грою і понад рівень, прясніть очі неточні і невискаральні розуміння" — оце дослівний уступ промови Бенеша.

Після цього зазиву, зверненого на адресу письменників, Бенеш пригадав на минулину чехів, які боролися за свободу й за демократію і під впливом його промови перейшла резолюція на зїзді письменників, щоб вони "стали по стороні всіх демократичних сил на цілому світі".

Оці погляди Бенеша не були нічим новим і особливим, важні вони з цього боку, що висказані людиною, яка від довгого часу іде у всьому світі за Кремлем і приймає насліпо все, що апробує Сталіном. Тепер зі слів Бенеша можна б вносити, що Москва вже добре далась в знаку Чехословацьчини, та що чехи трохи протверезіли і зачинають звертатися в захід. Чи так воно є в дійсності, важко сказати, але що ще будуть шукати рятунку на заході, щоб позбутись опіки "дядька з Москви", це певне.

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трилогії "ОГНЕМ І КРОВОЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

35)

Поволоцький кортик переповів, про що говорив Королів, про критику плану штаб-капітаном. Михновський загоровив вислухавши:

— Ті наші батьки, ваші пр-во, ніяк вище свого культурництва не можуть підскочити. Час настали такі догідні, що влада сама їм в руки лізе, а вони вперлися і ні руш!... Прогавимо цю нагоду, — хто знає, може знову на сотки літ блаженних сном заснемо! Ніяк не можемо дійти до згоди, не усвідомимо собі ясної мети...

— Чогож ясніше? — переповів Паволоцький. — Постави-ти за мету самостійність України і до неї змагатися!

— Думаєте? Але з ким до тої мети змагатися? — підніс тон Михновський.

— Зневіриватися, покищо нема причини. Цеж шойно початки, перші дні волі! Дайте українцям часу протерти заспані очі, почуватися, з жінками порадитися! Поволі розгойдаються, не клопочіться!...

— От, як би ваше превосходительство зісталися в Києві! Багато живіше пішлаб праця!

— Радий би, але не можу. Зрештою, по моему, Київ не так важний! Бо й що таке Київ? Сотки тисяч жидівства,

московинів, греків, німців, поляків, навіть вірмен і жмінка українців! Фактично, Київ не наш! В усамостійненні України більшу вагу матиме провінція, фронт! Не річ було перевести революцію в Парижі, а що сказала Вандея. Брєтонь. Провансаль?.. Пішли на революцію збройним походом, щоб привернути реакцію. Важне підготувати до подій край, а столиця піда за провінціями, як не добровільно, то з примусу. Тимто я вважаю, що моя присутність в частинах дивізії, в якій служу, буде для України корисніша.

Нові знайомі розпрощалися й розійшлися, — Михновський у салю сваритися з "батьками". Паволоцький у місто. В Києві довше задержуватися не мав потреби. праця і без його йтиме. Він приналежний до фронту, з фронтовиками живився, місце його там. Не дозволяла й дисципліна самовільно продовжувати речинець ко-

мандировки в запілля. Прощаючись знов з Києвом надумав відвідати генерала Ходоровича. Цікавився особою командуючого військами округу, знов же відвідати старшого рангою генерала вимагла військова етика. Попри це думав з Ходоровичем попросту, як українцем з українцем. пого-ворити, засягнути порад на лекучі потреби дня. Але Ходорович вийав не то на Лівобережжя, не то до Ставки ново-го Верховного, генерала Олександр. Розписався Паволоцький у книжці відвідувачів і на тому закінчилося.

Бажаючи заскочити бодай на день-два до дому, ще раз проїхався залізницею під двома замислюватими кутами. Бо хоч з Києва до дому близько, сотки верств нема, але зате дві пересадки, а потому ще кіньми. Передумав: він від минулої осені ще не був у відпустці. Приїде на паруби тижнів на весняну сівбу...

На відїзді побував у книгар-нях Київської Старини, Часу, Літературно-Наукового Віст-ника й Крилиці. Забрав по примірники всього. На що кни-гарні були багаті. Набутком не задоволений, обійшов росій-ські книгарні Череловського, Самоненка і Ізиковського. переглянув українські відділи, вибрав все, що для свого по-дунувшого з заслання. десь з Казані. професора Михайла Гру-шевського. Тому в подорожі притримався подія: вночі за-горівся вагон, згоріло все уб-рання професора, навіть чере-вики. В Київ він приїхав в од-ному спідньому шматті. Укра-їнці-воєнки подарували йому шинелю, воєцькі черевики й зимову шапку і в такому ви-гляді майбутній голова Укра-їни дістався до свого шістьпо-верхового осібняку.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

29) І. Пугач розстріляний у січні 1918 року за владі Мурашова-Коць-бинського.

ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК І МУЖЧИН—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—BYrant 9-0552.

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

ДАЙМЕР-КЕРІВ
ДОСВІДЕНИХ
МІШАНИХ
А ПОСТУПОВІ ДАЙ
ЛОБРА-ПЛАТНІ
MOSS INDUSTRIES
113 — 53rd Street, Brooklyn, N. Y.

Оперейторів
при жіночих пакетах
досягнених і без досвіду
North Bergen Leather Products
1110 24th St., North Bergen, N. J.
Union, 3-1070

ПОТРЕБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРЕЙТОРК
при годинникових ремісничих
мусять бути досвідчені в шкільних
товарах.
Kobin Co., 45 Lispenard St., N. Y.
Оперейторки, досвідчені на
машинках Singer, знаменита платня: 5
днів. **Sterling, 270 Division Ave.,
Bklyn. Evergreen 8-5804**

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИХ СПОСІВ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ
"ПЕАРОЛ СЕРВІСІС"

Олександр Білосвіт.

ТАЄМНИЦЯ РОЖЕВИХ КВІТІВ

Я остовнів. — Тим гірше, для тебе, мій друже, — подумав я. — Багато мріяв — шкідливо. Пане мрійнику! Передайте вашу дорожню істоту іншим. Мерщій одягніть капелюх і швидше додому. У вашому розпорядженні залишилось п'ять хвилин, після чого настане поліційна година.

Боже мій! А моя мрія, моя біда мрія — так я називав у думках своє перебіжне щастя — зналась угору, як зграя білих лебедів, проказала мені на прощання слова ніжного кохання і полетіла у казкову країну, про яку я все своє життя мріяв.

— Мамо, це ти? — Знову прозвучав голос, і двері широко відчинились. Я неспішно вступив уперед у смугу приглушеного маскувального світла, що падало з передпокою і освітлювало падаючі сніжинки. — Боже мій! Мамо, що це значить? — І дівчина кинулася до мене, до жінки, що я її обережно тримав на руках.

— Заспокойтесь, панно, з вашою мамою нічого страшного не трапилось.

— Так, так, Одарко, пан каже правду, — тихо докинула вона.

Спочатку я зачехав, коли панна Одарка зачинила вхідні двері, а потім слідом за нею ввійшов у яскраво освітлену вітальню. Одним поглядом побачив усе і, не питаючи нікого, попрямував до канапи, куди обережно посадив матір юної дівчини, що нас зустріла. Вдвох з Одаркою ми почали звільняти пані Христю (а тільки тепер запитав, як її звуть) від верхнього одягу — плаща, шапочки. І я побачив дивної краси ще молодшу жінку.

Де я її раніше зустрічав. Я почав згадувати людей і зустрічі. Та вона завжди мешкала у Львові, а я раніше ніколи тут не бував. Вже потім, райком другого дня, коли я з розбитим серцем покинув на завжди їхній дім, в якому так багато переживав за ніч — тільки тоді я згадав, де я її бачив.

Пам'ятаєте ви портрет нашого поета-мистця, Михайла Жука, — портрет артистки У., виконаний силуетною композицією. Рух голови, ший і вперед простягнуті долоні рук створювали там домінуючий інтимний, чудесний. З допомогою туші й акварелі Михайло Жук створив мистецький шедевр незвичайного психологічного малюнку, в якому розкривається цілий світ тонких відчуттів. І все це подається на фоні орнаменту — степу, колосків пшениці й моря — безкрайного, що розкинулося широко аж до самого обрію, а в небі — хмарки, що плывуть, і чи то лебеді, чи то чайки, а може й журавлі, що відлітають. Два заходячі сонця, символічні і величезні, як казкові міражі, сяють над степом, над морем і над жінкою з назад відкинутою головою, з багатообіцяючою пристрасною на обличчі і в напіввідкритих очах і з

LEARN SAFETY IN CROWDED BOATS

STUDENTS at the American Red Cross aquatic school at Camp Carolina, Brevard, N. C., learn to "make a disaster" calamaran by taping three boats together. On boards placed across the gunwales, 32 people may be carried instead of the normal complement of six to a boat. (American Red Cross Photo)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З похорону на гуманітарні цілі.

12. серпня 6. р. ньюйорська українська громада похоронила ще одного свого члена, пок. Івана Олійника, родом з села Грушатичів пов. Бібрка. З. У. Він прожив усього 57 років. Оставив покійний дружину Катерину вдову, брата Василя і багато кривних та приятелів в жалобі. Дітей в них не було. За життя належав покійний з дружиною до парохії св. Юрія, Укр. Відділу Червоного Хреста, Укр. Гуманітарного Т-ва, Централі й інших товариств. Все буди вони щедрими

інше. Питала, якого письменника найбільше я люблю. А вона любить поезію, — і тут же з великим почуттям продекламувала вірш про Олесе "Айстри".

(Дальше буде). Грицьків і П. Чопик; Т. Чопик

Появилась на американському книжковому ринку така книжка про Україну, на яку ми довго ждали, бо написав її визначний американський журналіст і письменник, а видав її одна з найстаріших і найбільших американських видавничих компаній. А що важливе: в книжці подана правда про Україну, а здійснення вільних змагань українського народу зв'язується з перемогою та триумфом демократії. Отсею книжкою, що є повна віра в остаточну перемогу свободолюбних ідеалів українського народу, є:

The Ukraine: A Submerged Nation

by WILLIAM HENRY CHAMBERLIN,
published by The Macmillan Company, New York.

Отсея книжка повинна знайти негачно теж і в домі американських українців. Написана вона в такий місцевий, а рівночасний простий спосіб, що кожний прочитає її легко з великим зацікавленням. Надається вона якнайкраще на святочній дарунок нашим дітям і внукам, близьким чи далеким знайомим, зокрема тим американцям, що ще мало знають про Україну, або але знають, нагналившись неправди про український нарід і його змагання, якої досі було так багато в Америці, та яка далі поширюється. Хай-же тепер кожний і кожна з нас стане до боротьби з тою неправдою поширюючи всюди правду, зокрема ту, що зібрана в отсій знаменитій книжці.

Замовлення на цю книжку враз з належністю в сумі \$1.75 належить слати на таку адресу:

SVOBODA

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою. C. O. D. не приймаємо.

\$3; по \$2: А. Перетятко, А. Басараб, І. Г. Бабій, а по \$1: П. Чопик, М. Чопик, А. Кручак, К. Джорджія, А. Мельничук, З. Басараб, М. Мельник, М. Палій, М. Фінович, К. Пушкар, А. Стегницька, А. Федорик, В. Турчин, Н. Кука, Я. Агрес, М. Могила, К. Шолок, Т. Гуль, М. Грабар, Я. Хитрин, Н. Чапко, Ф. Стрілець, А. Ожеховська, А. Вішук, В. Демидас, і М. Барбарич.

Жалобою і смутком прибіта вдова Катерина Олійник складає щире подяку всім кривним, приятелям та організаціям за вінки й цвіти і за віддання її дорогому чоловікові останньої прислуги, відправджуючи його тлінні останки на вічний відпочинок.

К. Джорджія.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Збірка на допомогу жертвам війни.

Жертвували: М. Мельничук \$15.50; В. Труфим \$5; по \$2: В. Папура, І. Макаровський, Д. Митолінський, Ю. Вартона, І. Бабак, Т. Сюрко, Ю. Грицай, Сайчик, С. Коніцький, Н. Вільчизинський, А. Михальчшин, В. Михалюк, О. Базарницький; по

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 17. серпня 1946 року помер у 57. році життя **ПЕТРО ГРИГОРАК**

Покійний походив з села Кобаки, Косівського повіту. Покинув гімназію в Коломиї. До Америки приїхав у 1919 р. Полював жину і троє дорослих дітей, та двох братів. Покійний інтересувався народними справами і, хоч тяжко був хорий, то ще пожертвував \$100.00 Допомоговому Комітету.

Похорон відправив шкільний товариш покійного, о. Веселовський, парох укр. прав. церкви при 14-тій вул. в Нью-Йорку.

Вічна йому пам'ять! (у)

\$1: С. Цюпка, М. Тарнавський, П. Чучман, Р. Корінкевич, Е. Федішин, А. Квас, М. Кожух, К. Ферещ, Г. Медвідь, М. Гулягровський, І. Петляванний, М. Івашишин, В. Петришин. Разом \$59.50. — Гроші вислали до Комітету в Філадельфії. Остатє в касі \$2; збірка продовжується.

Сестринство Н. З. П. Діви Марії жертвувало з каси \$100 на кошта спровадження українських сиріт і ці гроші вислали до Комітету Допомогового. Разом вислали до З. У. А. Д. К. в Філадельфії \$157.50.

Т. Сюрко, касієр.

ДИВНІ НОВИНИ

Чому людина довго прожила.

У Брандфорд, в стейті Конетикат, напаяли перед вісімдесяти роками сімнадцятирічного Лестера Дж. Николса на службовика при висилці виробів у Малібіл Айрон Компані. Тепер, коли Николс має вже 97 літ, він пригадав собі, що в сімнадцятому році життя він хотів дістати працю лише на якийсь час, щоб заробити на науку в школі. Та як він пішов до школи і не покидав

Реальність на продаж

Перетворене поле (Muck). 20 акрів доброго ґрунту під управу, 20 акрів ще не обробленого, 45 акрів високо положених. Добра будівля. Два доми з електр. і водою, барна, ванна, машини, газон, холодильник і т.д. 2 грін газон, 14x34 асфальт фрейм і 27x50 пів залізниці. Ніколи не бракує води для навод. Знам. рови для відли. Окол. Great Meadows. Негайте покла Г. L. Armstrong, Blairstown, N. J.

ФІРМИ - ДОМИ - ЛОТИ

Всякого рода Бизнеси. Хотите купити, або продати, чи замінити? Без різниці де знаходиться, голюється до:

БЮРА РЕАЛЬНОСТЕЙ

J. TANSKI

149 AVENUE A

NEW YORK 3, N. Y.

Tel. GRamercy 7-7046

УКРАЇНСЬКІ КВІТИ
ЦВІТИ НА ВСІ ОКАЗІ
Sister's Flower Shop
308 Pacific Avenue, Jersey City, N. J.

Tel. BErgen 3-4808

4-5146

Доставляємо квіти на БЕНІКЕТИ, ВЕСІЛЛЯ, а ПОХОРОНИ НАША СПЕЦІАЛЬНІСТЬ. Цвіти до боку, букети й Декорації. Властник Квітарні **МИХАЙЛО ДОЛОШИЦЬКИЙ**, член У. Н. Союзу.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав

Д-р А. Т. КІБЗЕЯ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всі недуги, їх прояви та лікування. Вона має 734 сторінок друку, опрацьована в повільно, поділена на 22 розділи.

В цій книжці списані такі недуги: заразливі, з фізичних недомогань, з уянюючих средств, нирок, крові, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, диточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги венеричні.

Прочитавши цю книжку, можна заохоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки \$3.00.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

"SVOBODA"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

ДЯКОВИТЕЛЯ ДІРИГЕНТА
УКРАЇНСКА ГРЕКО-КАТОЛИЧКА
ПАРОХІЯ В ДЖЕРСІ СІТІ

— пошук —

ДЯКА І ДІРИГЕНТА

Зголошення проситься пере-

слати на адресу:

RECTOR OF ST. PETER & PAUL,

UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH,

69 Grand St., Jersey City 2, N. J.

Phone BErgen 4-8131

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR

& EMBALMER

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕЙТІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАПА

У випадку смутку і родині

камітє-х в день та в ніч

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street

JERSEY CITY 2, N. J.

Tel. BErgen 4-8131

МИРОН ЛИТВИН

І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шпра і чєснє

401 SPRINGFIELD AVENUE

IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-8090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дєтє

з вашого забезпєчєннє

Ми уладжуємо дє-дє

краснєй ЦІЛІН \$150.00

ПОХОРОН-є

У випадку смутку і родині камітє-х

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбєльшєй українськєй

погребєвєй зарєдчєк

в Амєріцї

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PErth 4-6646

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

66 ELIZABETH AVENUE

NEWARK, N. J.

Phone: SIGelav 3-6763

ELIZABETH, N. J.

225 WEST JERSEY STREET

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

арєжє погребєбєнє до \$150

цїнє так мєльшє

ОБСЛУГА НАКРАПА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY

Dignified funerals at low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занїмєтєсь похоронєм

в BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel. MElrose 5-6577

WHEN TARZAN'S ENEMIES
BOARDED THE RAFT FOR
THE SUB—THE APE-MAN DIVED.

HE HOPED
THE NAZIS WOULD
REACH THE SUB
WITHOUT SEEING
HIM---

Він надїявсь, що нацїстї до-

пливуть до субмарини і не по-

бачуть його перед тим.

---BUT WHEN HE
CAME UP FOR AIR
THE HENCHMAN,
HANN, SPIED HIM!

Одначє, коли він виринув над

воду, щоб віддихнути, посїпа-

ка Ган доглянув його.

THE NEW
INSTANT FUEL-ETS
CHURNED THE WATER
AROUND THE
APE-MAN'S
HEAD!

В цїй хвїлінї кулі прошиб-

нули воду попри голову мал-

по-чоловіка.